

REDACTIUNEA,
Tipografia și Administra-
ționa

BRAȘOV, Piața-mare 80.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscrisuri nu se returnează.

INȘERATE:
se primesc la Administra-
ționa Brașov și la birou-
rile următoare:

Vina la M. Dukas Reșch, Heliarich
Schalk, Rudolf Koss. — In Buda-
pesta la Eckstein Bernát, Julius Leo-
pold, Blockner I.

PREȚUL INȘERATELOR:
Un șir pețit 20 bani pen-
tru o publicare. Publicări
mai dese după tarife și la voiață.
Reclame pe pag. a 8-a 1
șir 20 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

ANUL LXXIII.

Telefon: Nr. 226.

"GAZETA" apare ZILNIC.
Abonamente pentru Austro-Ungar.
— pe un an: —
24 cor. pe 6 luni 12 cor. pe trei
luni 6 cor. — N-rii de Duminică:
patru cor. pe an.

Pentru România și străinătate:
un an 40 franci, pe șase luni 20
franci, pe trei luni 10 franci.

N-rii de Duminică 8 fr. an.

Se poate prenumăra la toate oficiile
poștale precum și la d-nii colectorii.

Abonamentul pentru Brașov:
La Administrația "GAZETEI" pe
1 an 20 C. Pe 6 luni 10 C.
pe trei luni 5 C. Cu dusele
acasă: Pe un an 24 Cor. Pe 6 luni
12 Cor. Pe trei luni 6 Cor. Un exem-
plar 10 bani. — Atât abonamentele
cât și inserțiile se plătesc înainte.

Nr. 157.

Brașov, Luni-Marti, 20 Iulie (2 August)

1910.

Ceva iarăși despre votul universal.

Zilele aceste se încheie ședințele camerei și deputații își iau vacanțele până pe la mijlocul lunii Septemvrie. În decursul sesiunii scurte a actualei camere între altele s-a vorbit de mai multe ori și despre sufragiul universal, fără însă a-și preciza guvernul mai de aproape planurile sale cu privire la aceasta reformă. În cele ce se scriu în mesajul regal și în ceea-ce a zis prim-ministrul Khuen și contele Tisza despre votul universal, nu este nimic precis, nimic hotărât. Ceea-ce reiese din declarațiile lor, ne poate insufla mai mult îngrijiri, decât speranțe bune în ce privește votul universal nefalsificat. Tisza cât și Khuen au declarat, că sufragiul universal se va face pe baze democratice, dar cu susținerea influenței inteligenței. Aceste au să fie înțelese așa, că tot va fi o dominațiune de clasă, a clasei „inteligente”. Că oare sub aceasta „inteligentă” nu se înțelege clasa nobilitară, nemeșească de azi, scăpătată și refugiată în mare parte în cancelăriile de stat și comitatense, e întrebare. Lumea se teme, că sub o altă formă se va statornici iarăși dominația feudalilor și gentry-lor, mai cu samă văzând, că și în desul acestei momentuoase reforme stă contele Tisza.

Aceasta impresie dominează până acuma în chestiunea votului universal, după cele rostite în cameră, din partea factorilor competenți.

Dar în afară de aceste mai sunt încă două versiuni, cari și-au făcut calea în largul publicului. Una este temerea, că guvernul tocmai ca să reușească cu planul său de falsi-

ficare sau restrângere, voiește să amâie încât se poate prezentarea unui proiect concret în cameră, până când adecă guvernul își va crea o poziție sigură și deputații din partidul muncii vor fi bine disciplinați, asemenea unei mașine de vot, care are să funcționeze inescapabil.

Iar a doua credință este, că de la Curte și din cercurile normative ale Curții se face presiune asupra guvernului pentru o extindere cât de largă a sufragiului universal.

Temerea cu falsificarea și amânarea pe timp lung a sufragiului universal a accentuat-o de nou deputatul iusthist Benedek, în ședința de Sâmbătă a camerei. Era la ordinea zilei proiectul pentru recenzământul populațiunii. În proiectul de recenzământ între alte date nouă, ce se vor aduna, sunt și de acele, cari se refer la *raporturile de locuință* (chirii) și de *contribuție* a populațiunii. Benedek și-a exprimat credința, că la alcătuirea reformei electorale se va pune pondul pe aceste date. În consecință de-o parte proiectul se va amâna pe timp îndelungat, căci prelucrarea acestora recere mult timp, 2-3 ani poate, de altă parte probabil, că se va lua de bază iarăși un cens după dare și va figura pluralitatea, atât de condamnabilă, care vatămă egalitatea de drept a cetățenilor.

Ministrul Hieronymi răspunzând lui Benedek, îl asigură că guvernul nu are de gând să amâne reforma electorală și cu atât mai puțin va figura în ea votul plural. Așa dară avem cu o asigurare ministerială mai mult, sau mai bine zis, cu o confirmare a declarației lui Khuen, care asemenea s'a exprimat contra pluralității.

Cu toate aceste asigurări, opinia publică, în lipsa unei declarații precise a guvernului în favorul democratizării țării, este nedumerită și cu atât mai mult ni-se impune necesitate de-a lupta cu puteri încordate pentru introducerea cât mai curând a unei reforme cu adevărat democratice.

Încât se ține de presiunea Curții în favorul sufragiului universal, nu avem date pozitive. O vedem adese-ori amintită în ziarele maghiare. Se afirmă în deosebi, că se fac încercări din unele părți a câștiga pe moștenitorul de tron pentru o reformă electorală radicală. Cum am zis, aceasta nu o știm pozitiv, dar e fapt, că în cercurile politice din Austria se manifestă un viu interes pentru introducerea reformei în sens radical în Ungaria. Drept dovadă relevăm cazul, că de un an încoace au apărut în Austria nu mai puțin decât 24 de broșuri, scrise în limba germană, cari toate insistă pentru introducerea unei reforme electorale fără restricțiuni.

Cum vedem deci, nizuința guvernului și în deosebi a lui Tisza, de-a face o reformă retrogradă, întâmpină mare rezistență. Acum, în vacanțele parlamentare lupta în privința aceasta va pauza puțin, ca apoi la toamnă să se înceapă cu putere mai mare, solicitând guvernul a face pași decisivi în direcția aceasta.

Camera. În ședința de Sâmbătă camera a votat trei proiecte de legi: proiectul despre recensământul populațiunii, despre sistarea pășunatului liber și a imprumutului de stat de 560 milioane cor. Discuții au fost puține, căci deputații se grăbesc a termina cu lucrările. Vacanțele vor începe în zilele aceste.

La 80 ani. Cum se știe, în vara aceasta, la 6/19 August c. Majestatea Sa monarchul nostru împlinește etatea de 80 ani. Din acest prilej P. S. Sa episcopul Dr. E. Miron Cristea a dat un circular, în care accentuând alipirea poporului românesc către casa domnitoare a Habsburgilor și arătând progresele culturale-bisericești, ce le-am făcut noi în lunga domnie a M. Sale, dispune următoarele:

Se cuvine deci, ca ziua nașterii a 80-a a monarchului nostru să o privim de-o mare sărbătoare națională, intrunindu-ne și dând expresiune bucuriei sufletului nostru, că milostivul Dumnezeu i-a dat lungime de zile, și rugându-ne să-l înucunne bătrânețele încă cu mulți ani de senină domnie, ca să poată revărsa și de aci înainte cu părintească îngrijire bunăvoința sa asupra tuturor popoarelor din monarchie și astfel și asupra poporului român și a fililor bisericești din eparhia Caransebeșului, între cari sunt mulți fii și nepoți ai credincioșilor săi ostași și grănițeri.

În scopul acesta dispunem, că în ziua Schimbării la față, 6/19 August 1910, să se slujască în toate bisericile din eparhie o liturgie jubiliară în cinstea, sănătatea și îndelungă viețuire a domnitorului nostru Francisc Iosif I, la care sunt a-se pofti și dirigătorii lumești din comună. Cu această ocazie să se cetească și ecteniile și rugăciunea de înghenunchiere prescrisă anume pentru monarch, și să se cânte doxologia cea mare; iară la un loc anume al sf. slujbe preotul să ție o potrivită cuvântare, prin care să contribuie cât mai mult la întărirea poporului nostru în credință și alipire către gloriosul nostru domnitor, către legiuitul lui urmaș și către întreaga strălucita dinastie a Habsburgilor, întrețesind la urmă și cetirea acestor litere arhiericești, cari se încheie cu dorința și exclamarea: »Trăiască Majestatea Sa, împăratul și regele nostru Francisc Iosif I. încă mulți ani!»

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Chemare.

Așa târziu te-arăți în noaptea albă?
— Și noaptea palpitând nerăbdătoare
Și-aprinde pentru tine lucitoare
A stelelor nemuritoare salbă.

În tremur te așteaptă la fereastră
Ca să apari, ca-n nopțile uitate,
Când străbăteai nemărginirea-albastră
Și dintr-un gest le cuprindeai pe toate!

Răsari, răsari și azi ca o regină
Incununându-ți fruntea ta de stele,
Lumină ești, născută de lumină,
Stăpâna blândă fi-vei peste ele.

„Dar nu te-arăți... cu ruga sfântă-a firii
Se sting încet cu gândul înainte
La seara când de ruga lor fierbinte
Vei străluci ca-n vremile iubirii.

Azi unde ești? Acorduri de chitară
În van se pierd sub geamurile tele...
„Cum răsărei cu 'ntăia stea de sară
Lucind neînțeleș vieții mele?!

Brașov, 1910.

Alfred Moșoiu.

Impresii de călătorie.

De pe valea Someșului mare.

Rodna veche, Iulie 1910.

Plecasem din București, cu soția mea, pe un timp superb, Duminică dimineața. La gară, par'că se mobilizau Bucureștenii: oameni de toate condițiile și de toate vârstele; bagaje de toate mamele: giacimantane, lăzi, cufere, legături, căsuții cu păsări, cu câni, etc. Un amestec babilonic. De abia pătrunzi ghiontuit de toate lăturile, la ghișeu, la vagoane; femei grăbite, obosite, copii bocindu-se, hamali... în fine, o lume nebună pusă în mișcare febrilă, cu gândul ba la munți, ba la mare, ba la Elveția, la Wörishofen, la Karlsbad...

În fine, cu chiu, cu vai ajungem să ocupăm câte un loc în clasa... I, cu bilete de clasa II. Revizorul ne face gură; ne trimite în clasa II, unde însă numai încap nici pe coridoare, noi îi răspundem că stăm aci... și după un schimb de cuvinte... rămânem noi învingători....

Nu vroiu să descriu călătoria dintre București—Brașov—Cluj și Dej, pentru o sută de motive, cari se concentrează pe lângă unul, anume că aceasta călătorie am făcut-o de multe ori și am și descris-o într'un an oare care, din cei 22 decând soartea m'a făcut pribeag prin cea Românie imprăștiată de la Tisa până la mare.

Nouă mi-e călătoria cu trenul dela Belleau la Rodna veche, deocamdată ținta

deplasării noastre din București, de aceasta mă voiu ocupa nițel.

Fiindcă la gara din Cluj, ni se spusese că-i întreruptă comunicația din cauza revărsării Someșului, am trebuit să luăm bilete de drum până la Bistrița, de unde ne propuseserăm a ne continua drumul cu trăsura. Îndată dela Apathida am observat apa pe șes; pe muncitori îi vedeam întinzându-și suopii din jumătăți; iar Someșul mic îl observam mare și tulbure, — semn ziceam, că linia năsaudeană, ca nouă și pe alocuri dusă chiar pe malul Someșului, putea să fie întreruptă... Ajunși la Dej, șeful gării ne spune că putem merge direct la Rodna, trecându-se la locul sinistrului prin *transbordare*. Bun! și luăm dispoziția a ni se da jos cușărul — firește cu noi împreună, la gara din Betlean... Când ne dăm jos, conductorul ne vine cu *știrea că cușărul nostru e deschis; cu lăcatul și broasca stricate!* Chemăm pe șeful gării și în prezența *personalului protestăm contra violării averii noastre din cușăr, contra înfrății* avutului unor cetățeni străini pașnici pe teritoriul *bine păzit* al fericitei Ungarie! În fine ajungem la soluția: că conducătorul trenului Cluj—Bistrița declară că a primit la Cluj — *pe lângă proces verbal, cușărul deschis*, ceea ce nu credem a fi adevărat, pentru că hamalul cu No. 14 din gara Clujului înmănuându-mi recepisa de bagaj, îmi declară că *cușărul l-a predat în bună stare*. Fiindcă am declarat că voiu reclama la Consulatul român din Budapesta,

am fost somat să ne căutăm lucrurile, care erau răscolite și aruncate unele peste altele ca și când ar fi fost cușărul învârtit în cine știe ce moară de vânt, dar refuzăm pe motivul că timpul era scurt, și indignați peste măsură că suntem bănuți a aduce din București *dinamită pentru prăpădirea puternicului regat al Sfântului Ștefan*, cerem să ni se cântărească cușărul, ceea ce se și face. Se găsește o diferență de trei (3) chilgr. între cântărirea din Predeal și Betlean... Punem pe un român să ne coasă cușărul (ce nu se mai putea încuia) de două lături, cu bucați de scândură, să-l lege cu o funie — și haid la motor...

Niște hamali, strigă în gura mare că *»nem tudunk oláhu!* — În Betleanul românesc, domnule, să nu știe românește! Asta-i culmea! am strigat și fără voie m'am gândit la *Ion Ciocan*, prietinel meu din copilărie, azi permanentul *deputat guvernamental al grănițerilor năsăudeni*, în camera d'n Budapesta. Auzisem că grănițerii pentru construcția acestei linii laterale, ce se făcuse mai ales pentru exploatarea secularelor păduri din munții Năsăudului să fi dat vre-un *milion de coroane sau floreni* — nu știu. În năcazul meu mi-am zis alaltăeri: »Ei bine, frate Ioane, va să zică nici atâta n'ați putut voi esopera — la încheierea contractului ca mă-l car o parte din personalul de serviciu a acestei linii făcute și cu banii românești, și care trece printr'un ținut curat românesc — de sigur 95% — să fie Români

Organele bisericesti pot face si alte festivitati, vrednice de seriozitatea momentului si de inalta persoana a Domnitorului.

Iar ca si cei lovitii de soarte in urma potopului dela inceputul lunii Iunie sa-si aiba in aceasta zi de bucurie mangaierea lor, randuim sa se poarte in biserică, unde nu s'a purtat pana acum, un disc (tas) in conformitate si cu ordinul nostru Nr. 4344 B. din 1910 in favorul celor inundati, al carui rezultat apoi cel mult in curs de 8 zile sa se trimeata la oficiul protopopesc.

In jurul conv. com. cu Romania. Deputatii comitatului Sibiu in frunte cu d-l Trausenfeld Emil s'au prezentat alaltieri la ministru Hieronymi, rugandu-l sa intervină cu ocazia ratificării convenției comerciale, pentruca Romania sa satisfaca obligatiunile pe cari le-a luat in anul 1892 cu prilejul incheierii convenției comerciale. Obligatia aceea se refera la introducerea legaturii de cale ferată de rangul prim cu trenurile ce duc prin Turnul Roșu. Ministrul a promis ca va studia chestia.

Tratatul pentru împăcarea româno-maghiară.

— Voci de presă. —

Ziarul vienez *«Reichspost»* publică un articol mai lung privitor la tratările ce s'au urmat in jurul unei împăcări maghiaro-române. Numitul ziar află din Budapesta ca guvernul unguresc, imediat după alegeri a început tratativele cu prelații români in chestia naționalităților. Rezultatul acestor tratative, însă, n'a transpirat in public. Din atitudinea actuală a prelaților se deduce, ca situația e cea veche, și ca dânșii nu s'au abătut dela principiile lor, ca *conducerea politică a Românilor este incredințată deputaților aleși de popor și deci cu aceștia trebuie guvernul să înceapă tratativele.*

Faptul acesta are mare însemnătate, căci s'a convins și guvernul ungar că trebuie să-l aibă in vedere, deși nu-i multumitor pentru contele Tisza, care îi numește pe deputații români agitatori și falși reprezentanți ai poporului român.

Contele Hédervary a început acum tratativele cu acei bărbați distinși români, cari nu fac parte din nici un partid, in speranța că cu ajutorul acestora va ajunge mai ușor la ținta atât de mult dorită.

După cum suntem informați președintele consiliului nu și-a ajuns încă scopul. De oarece Românii vor împăcarea numai cu condiție ca partidul național român să existe și mai departe, tratativele de până acum pentru guvern au avut numai caracterul informativ.

Până acum toate guvernele din Ungaria au exploatat chestia naționalităților folosindu-se de o tactică politică. De câte ori a fost vorba că coroana voește să rezolve această chestiune, totdeauna a reu-

șit să dovedească, că nu se poate ajunge la o pace din cauza politicii intransigente a naționalităților.

Sub toate guvernele și mai ales după alegeri s'au început tratativele cu naționalitățile, cari însă, au rămas fără rezultat, pentruca deputații directivei soviniște maghiare, n'au voit să renunțe la pretențiunea ca partidul naționalităților să intre in vre-unul din partidele maghiare.

*

Ziarul *«Grossösterreich»* ocupându-se cu planurile de împăcare ale contelei Hédervary și Tisza scrie între altele: Ambii se deosebesc mult in vederile lor. După Tisza, naționalitățile nu sunt tratate destul de dur. Coaliția a fost prea slabă de oarece atunci au intrat in parlament 25 deputați ai naționalităților.

Hédervary se poartă mai liniștit, el nu amenință ca Tisza, ci dorește aplanarea chestiei naționalităților și spune că aceasta se va putea face, dacă din ambele părți se va pune puțină bunăvoință. Dar atunci pentru ce a exclus pe reprezentanții naționalităților din parlament cu forța? Cu cine vrea dânșul să trateze, cu Burdea, Mangra? Nu știe dânșul că aceștia nu reprezintă pe Români, ci aceștia sunt creaturile lui?

*

Sub marca *«Un lucru bun și înțelept»* Tel. Român dedică acțiunii de împăcare următoarele rânduri:

»Dacă se va adevări ceace anunță jurnalele noastre *«Tribuna»* și *«Lupta»*, că guvernul ar fi inițiat pertractări cu distinsul nostru fruntaș d-l Dr. Ioan Mihu, pentru împăcarea noastră, atunci guvernul a lucrat foarte bine și înțelepțește, pentruca d-l Dr. Mihu este bărbatul, care se bucură de încrederea tuturor Românilor, fără deosebire de partid; este omul, carele de sigur poate da guvernului cele mai prețioase informațiuni. Deci nu rămâne decât să ne felicităm și pre noi, și pe guvern și pe d-l Dr. Mihu, și să rugăm pe Dumnezeu să ne ajute a ajunge cât mai curând la o soluțiune bună și multămitoare a cauzelor noastre.»

Din Făgăraș.

28 Iulie a. c.

Intr'un număr al prețuitului d-v. ziar sub titlul *«Voci din public»* d-l Belle publică un răspuns lung, in care abătându-se de tot dela obiect, se ocupă mai mult cu persoana mea.

Nu am de gând pe d-l Belle a-l urmări pe aceasta cale — pentru dânșul foarte deastroasă și periculoasă — și nu voiesc cu personalități a abuza de bunăvoința d-voastră, precum nici de paciința publicului cetitor.

Chestia dintre noi nu este afacerea noastră privată, ci este o chestie publică, — chestia obștei românești din Țara Oltului cu factorii administrativi din comitatul Făgărașului.

Nu stăm față in față: Alexandru

Belle și V. Paguba, ci duc o polemie unicul vice-comite român cu un simplu soldat al obștei românești.

Aceste motive mă rețin de a-mi trage răfuiala personală cu d-l Belle pe coloanele acestui ziar, cu atât mai vărtos, că sper, că se va ținea de cuvântul dat și îmi va da ocaziune de a ne întâlni și înainte judecătoriei, ce până acum zadarnic am așteptat.

Mă restring deci simplu a-i răspunde d-lui Belle numai la obiect și încă de tot scurt.

Intăiu: iată lista celor suspendați fără motiv acceptabil, suspendați și prigo-niți după alegere sub vicispănatul *«mare-lui român»* Belle:

Dr. Teodor Popescu adv. fiș. orășeneș, Dr. Cucu medic cercual, Dr. George Ganea, vice-notar comitatens, Ioan Tulbure notar, Jacob Oratie, vice-notar com., Alexandru Comșa, notar, Dionisie A. Marcu, jude com., Ioan Berescu, inv. conf., Petru Macedon, inv., Ioan Manițiu Popa, inv., Ioan David Pop, tutor gen., Mateiu Negrea Gușeila, cassar com., Samoilă Dimboiu, cassar com. Clemente Grama notar, Ioan Făgărașan jude comunal.

Până acum atâți am aflat.

Avem nădejde, că din *«desinteresata iubire de neam»* al d-lui Belle indecărând vom întregi lista de sus.

Vă rog tot-odată On. Redacțiune, să binevoiți a da loc *«Declarațiunii»* aici alăturată.

Declarațiune.

Subscriși declarăm, că adunarea generală de primăvară a comitatului Făgăraș, ținută la 25 Mai a. c., a decurs astfel, după cum a fost descrisă de d-l Dr. Virgil Paguba in *«Gazeta Transilvaniei»*.

Făgăraș, la 15 Iulie 1910.

Iacob Macaveu m. p., vicar foraneu, Dr. Șerban, m. p. deputat, Dr. Teodor Popescu m. p., adv., Maximilian Recean m. p., preot, Victor Vulcan m. p., preot, Trandafir Dragomir m. p., preot, Ioan Petrișor m. p., inv., Ioan Dejenar m. p., contabil, Ioan Pop David m. p., preot, Dr. George Ganea m. p., vice-notar com., Alexandru Șerban m. p., preot.

De-ocamdată atâția.

Ear la pertractarea procesului, cu care am fost amenințat, — vor fi și mai mulți, cari vor dovedi și adevări cele zise, scrise de mine și susținute și pe mai departe.

Aflând de superflu ori-ce fel de comentariu, declar, că după aceste cu d-l A. Belle absolute nu mai stau de vorbă, ci las toată chestia la apreițirea publicului românesc.

Dr. Virgil Pagubă.

Anuarele școlilor noastre.

— O scurtă dare de samă. —

II.

Anuarul XLVI al gimnaziului gr. or. român din Brassó (Brașov) al școlilei reale, al școlilor centrale primare, pe al 60-lea an școlar 1909—1910. Publicat de Virgil Onițiu, director. Brassó (Brașov) 1910. Tipografia A. Muresianu.

(Fine.)

Urmează un capitol, care cuprinde date amănunțite despre alte instituțiuni

filantropice, igienice și de ajutorare. Dintre aceste relevăm *«Fondul Făgărașianu pentru ajutorarea școlilor săraci și bolnavi»*, care dispune cu 1 Iunie a. c. de 3000 lei și 7754 cor. 52 b. și *«Fondul Coresi»* pentru ajutorarea profesorilor in misiuni de studii și la editarea de cărți școlare. Dela înființare (1895) s'au cheltuit din acest fond până acum spre scopurile amintite cu totul 14.623 cor. 03. Urmează apoi dări de seamă despre bibliotecile școlii, despre muzee, laboratorii și colecțiuni, despre fondurile înființate și administrate de corpul profesoral 7 la număr. De o netăgăduită importanță sunt fondurile tovarășilor de clasă ale elevilor, cari au menirea să realizeze excursiuni de studii in stil mai mare. Astfel de fonduri sunt in număr de 5 (cl. I gimn., clasa II g., cl. V g., cl. VI g. (in suma de 2567 cor. 35 b.) și cl. III r.

Un capitol special se ocupă cu activitatea și averea societății de lectură *«Ioan Popazu»*.

La școlile primare centrale de băeți și fete au funcționat 16 învățători.

Pe câte-va pagini urmează acte și hotărâri principale date de autoritățile școlare și notițe istorice din viața școlară a anului 1909/10. La cele trei esamene de maturitate din anul școlar 1909/10 au trecut cu succes 39 absolvenți. (Un capitol special se ocupă cu escurziunea elevilor din cl. V și VII gimnazială făcută in timpul dela 10—28 Aprilie v. 1910 la Constantinopol și in Grecia sub conducerea d-lor prof. Dr. I. Blaga și Dr. Lacca. Este o descriere scurtă dar interesantă a alor văzute și esperiate in această obositoare escurziune. De persoană s'a cheltuit in această escurziune câte 202 cor. 60 b.

Din datele statistice reținem următoarele: au fost inmatriculați in anul 1909—1910 la gimnaziu 343 elevi, la școala reală 86, la școala comercială 102, la școala primară de băieți 320, la școala primară de fete 311, la școala de repetițiune 54 băieți și 85 fete. Cu totul 1301 elevi. Față cu numărul de 1315 școlari din anul școl. 1908/9 rezultă in anul de față (1301 școlari) o decrestere de 14 școlari.

De incheiere urmează clasă de clasă calculul general obținut la finea anului de fie-care elev și lista școlilor premiați.

„Concursul aviativ” din Brașov.

O tragere pe sfoară in stil mare.

Marele «concurs aviativ» de ieri, in jurul căruia s'a făcut o adeărată reclamă americană-jidovească, s'a terminat cu un complex fiasco. Mai rar a succes o tragere pe sfoară atât de perfect, ca cea de ieri.

Dar să începem dela început. Publicul din Brașov, din țara Băsei și din comitatele învecinate in număr de mai multe mii, urmând reclamei, s'a transportat cu căruțe, trăsuri și in trenuri speciale pe livadia de lângă Stupini, ca să vadă minunea secolului al 20-lea — pe omul — pasăre. Când era să se înceapă sborul erau de față vreo 10—12000 oameni, iar in buzunarele precinstiului comitet brașovean de exploatare al societății pe acții «Aero» din Budapesta câteva zeci de mii de coroane... ne mai făcând amintire de miile de coroane, cari au intrat in buzunarele direcțiunilor căilor ferate, a tramvaiului, a birtașilor, a birjarilor etc. etc. Spunem puțin, dacă constatăm că tragerea pe sfoară de ieri a costat pe cei vreo 10 mii spectatori o sumă de peste 100,000 coroane...

Prima decepție, pe care am avut-o sosind pe terenul de sburat a fost absența aviatorului Charles Castello și a biplanului său. Venise numai contele Montigni cu un singur monoplan. Publicul, deși scandalizat de această primă tragere pe sfoară *retăcută* de comitetul de exploatare, s'a mai liniștit intrucâtva in așteptarea sborului contelei Montigni.

Când colo — o nouă decepție! Contele Montigni însoțit de monterii săi își tocmește monoplanul, încearcă motorul punându-l in mișcare. Convingându-se apoi că totul e in regulă, urcă monoplanul, care, după câteva învârtituri sbărnațoare ale helicei, se pune in mișcare... Urmează un moment de liniște profundă Privirile tuturor sunt ațintite asupra omului-pasăre din monoplan, care par-

și inscripțiile să fie făcute și in românește pe lângă l. maghiară? Aceasta mai ales puteau să pretinză reprezentanții grănițierilor, fiindcă pe vagoarele dela linia principală a statului — Predeal-Budapesta, se văd și azi inscripții și in l. slavă — pe lângă cea maghiară. Aceasta ne dovedește că *dacă statul cel puternic*, a admis inscripții și in alte limbi decât cea maghiară, cu atât mai vărtos trebuia să admită aceasta o societate particulară, care construiește o linie ferată vicinală nu numai printr'un ținut curat românesc, dar și cu bani românești.

Dar să trec înainte. Fratele Ion Ciocan mi-a iertat această digresiune provocată aci — nu de conziderații politice, ci de neobrăzării hamali dela gara din Beclean ca și de conducătorul acestui tren, care de asemenea nu vrea să vorbească o vorbă românește, pe când mărturisesc sincer, că de astădată conducătorul accelaratului dela Predeal-Cluj, mi-a vorbit românește! In *Motorul*, un captor in luna lui Cuptor — ne-am copt până la Mititei, mai ales că era senin și soarele ne ardea deoparte. M'am jurat că n'o să mai călătoresc vara, cu motorul, cât voi mai trăi.

Pe ambe laturile traseului liniei fe-

rate se vede apa de ploaie staționând pe locurile cu bucate, cu fân și cu iarba, pe alocurea mălaiul este culcat la pământ. Trenul, adică motorul *aleargă repede chiar și peste cele două poduri de peste Șieu și Someș la Nimigiu*, pe când și simțul bun trebuia să dicteze mașinistului să conducă încet motorul, preste poduri care ușor se pot prăbuși pe vreme ca aceasta.

Priveliștea câmpului șes, tot cultivat, de aci înainte până din sus de Salva este tristă, este îngrozitoare: totul e sub apă, din care se văd numai cotoare de malaiu, rupte de grindină (piatră). Sărmanii Români din cele 4—5 sate, cum i-am văzut de abătuiți, pe unii încercând să facă scursori măiestrite apelor, pe alții îndreptându-mălaiele și iar pe alții stând încremenți și privind desperați la nimicirea muncii lor de o primăvară. Pagubele se pot urca la câteva mii de coroane. Cred că cei chemați și cei mai aleși ai noștri din aceste părți vor lua măsuri de ajutorare pentru acești nenorociți, cum se face pentru și mai nenorociții bănațeni!

La Mititei linia ferată e distrusă pe o distanță de 15—20 m., circulația se face prin transbordare. Dela Năsăud in sus, mi-s'a înviorat iarăși sufletul: câmpul

întreg îl vezi purtând cu belșug feluritele roade ale harnicului plugar român. Linia ferată pe lângă Someșul-mare și dealungul șirului de dealuri ce se continuă din Carpați, începând dela Năsăud până la Rodna-veche, și mai ales dela Ili-mică spre Sângeorgiu ne reamintește bogata și romantica vale a Prahovei dela Comarnic până din sus de Sinaia. In câte locuri nu esclămam soției mele: *«Iată Prahova cu Piscul Cănelui din Sinaia!»*

Astfel am călătorit răsplătiți cu mulțămiri sufletești de mama natură și de harnicii țărani ai acestui ținut românesc, printre indispoziția pricinuită de cei ce disprețuesc limba românească, deși trăesc după și din munca celor ce vorbesc, această limbă dela sânul mamelor!

Prof. V. Gr. Borgovanu.

P. S. Am reclamat la Consulatul român din Budapesta pentru ofensa ce ni s'a făcut — deschizându-ni-se cuțărul, acuma a 3 a oară pe linia ferată Apahida-Dej.

curge cu iuteală din ce în ce mai mare vreo 50 metri, atingând cele 3 roate pământului. Roata de dinapoi se ridică apoi în aer iar după un drum de vreo 100 metri se înalță și roatele de dinainte sburând aeroplanul la o înălțime cam de 3 metri peste publicul ce se afla în partea opusă a hangarului. Toți așteptam acum să vedem monoplanul înălțându-se în aerul liniștit al văzduhului senin... deodată însă monoplanul atinge iarăși pământul, pentru ca la o cot tură să dispară într'un șantuleț...

Stăm un moment incremeniți, apoi alergăm spre locul cu pricina. Înainte de-a ajunge acolo îl vedem însă pe contele Montigni eșind sănătos din șant, iar la o distanță oareșcare monoplanul implantat cu ciocul în pământ. Se rupsese helicele și câteva roțițe dela construcția motorului, avarii destul de mari, ca să pună capăt «concursului aviativ»...

După aproape trei ore de așteptare în arșița soarelui și după o cheltuielă destul de mare publicul s'a ales cu un șbor de câteva secunde, pe care însă mulți din cauza depărtării nici nu l-au observat.

Nemulțumirea a fost generală și este îndreptățită. Pentru a recompensa măcar întrucâtva publicul se impune înomis comitetului aranjator al acestui concurs de tristă memorie, să aranjeze în timpul cel mai scurt un nou concurs cinstit și gratuit pentru publicul, care a cheltuit atât amar de bani. În caz contrar vor urma pentru cei vinovați mari neplăceri.

Așteptăm avizul cât mai grabnic al celor chemați, pentruca publicul să se liniștească. Deocamdată atât!

La concursul de ieri au asistat și numeroși oaspeți din România, între cari A. L. R. Prințesa Maria, Prințesa Elisaveta și Principele Carol, venind cu automobilul princiar din Sinaia. Principele Carol a vizitat înainte de șbor monoplanul schimbând câteva cuvinte cu contele Montigni. După căderea monoplanului s'a dus cu automobilul la locul desastrului, iar după aceea familia princiară a luat drumul spre Sinaia.

Rip.

ȘTIRI.

— 19 Iulie v.

Redacționale. Din cauza sf. sărbători de mâne, ziarul nu va apare până Miercuri seara.

Un dar frumos. La propunerea prezidentului său, a părintelui Dr. Vasile Saftu, comitetul parohial dela biserica Sf. Nicolae din Brașov-Schei, a votat într-un glas și într-o însuflețire pentru ajutorarea fraților nenorociți din Bănat însemnata sumă de una mie (1000) coroane.

Fapta pâr. Dr. Vasile Saftu și a vrednicilor membrii din comitetul parohial se laudă de sine.

Comitetul filial — Sighișoara — al Societății pentru fond de teatru român invită la producția teatrală, ce o va aranja în 7 Aug. n. a. c. în «Sala orașului». După producție va fi joc. Costumul național e de dorit. Venitul curat este destinat pentru «Fondul binei». Se vor juca: «Năpastă», dramă în 2 acte de I. L. Caragiale și «Capriciul unui tată», comedie într'un act, din italianește, de Z. Barsan.

Regele Carol nu părăsește țara. Ziarul «Secolul» e informat, că M. S. Regede din considerație cătră starea M. S. Regina, nu este încă decis asupra plecării Sale în străinătate. Este probabil că la inaugurarea statuei din Sigmaringen a Principei Anton de Hohenzollern, M. S. Regele va fi reprezentat de A. S. R. Principele moștenitor și tot A. S. R. va fi delegat de a prezenta împăratului Francisc Iosif felicitările M. S. Regelui cu ocazia aniversării a 80 a nașterii sale.

Pentru victimele inundațiilor din Solnoc-Dobâca. În urma propunerii deputatului Emeric Montbach, deputații partidului muncii au hotărât să dea câte 10 coroane din leafă pe luna August pentru inundații din comitatul Solnoc-Dobâca.

Convocator. On. membrii ai despărțământului XXIII Turda a «Asociațiunii pentru literatura și cultura poporului român, precum și toți binevoitorii ei sunt poțiuți la adunarea generală, ce se va ține în 14 August st. n. 1910 la 2 oare p.

m. în localul școlii gr. cat. din Măhaciu. Din ordinea de zi amintim: Raportul secretarului, cassarului și a bibliotecarului. Alegerea alor două comisiuni pentru censurarea rapoartelor și pentru conscrierea de membrii noi și încassarea taxelor și raportul lor. Predarea bibliotecii populare înființate pe seama comunei Petridul-unguresc. Eventuale disertatiuni. Pentru comitet: I. C. Vlăduț, director. Dr. Valer Moldovan, secretar.

Apel. Direcțiunea institutului de credit și economii «Someșana» prin aceasta deschide colectă pentru nenorociții prin ghiță și esundați din comitatul Solnoc-Dobâca și apelează la inimile nobile și darnice creștinești să contribuie cu un grăunț din prisosul lor pentru ameliorarea suferințelor celor fără adăpost și flămânzi. 1. «Someșana» a dăruit spre acest scop 300 cor., 2. D-l Dr. Teodor Mihali deputat și director 200 cor. 3. D-l Augustin Pinteș contabil 20 cor. Contribuiri marimoase sunt a se trimite la adresa direcțiunii institutului «Someșana» în Deș, de unde vor fi predate la locul destinat și competent. — Direcțiunea.

Necrolog. Cu inima intrântă de durere aducem la cunoștința tuturor rude-niilor, amicilor și cunoscuților, că iubita noastră soție, soră, cumnată, mătușe etc. Florica Onescu născ. Ursu după lungi și grele suferințe astăzi la 9 oare a. m. a adormit în Domnul, în anul al 57-lea al etății și al 36-lea al fericitei sale căsătorii. Rămășițele pământești ale scumpei defuncte s-au depus în 31 Iulie p. e. c. la 10½ oare a. m. în cripta familiară din cimitierul bisericii gr. or. din loc. — Sebeșul-săcesc, 29 Iulie st. n. 1910. — Ioan Onescu notar în penziune, frați, surori, cumnați, cumnate, nepoți, nepoate etc.

Concert. Cunoscuta și apreciată cântăreață brașoveană, d-na *Baumann-Erelz* aranjează mâne seară în 2 August a. c. un concert cu arii și cântece internaționale în sala dela «Gewerbeverein». Prețul locurilor: locul I 2 cor., locul II 1 cor. 60, loc de stat 80 b. Bilete se află de vânzare în librăria Hiemesch.

O bandă de hoți. În Satulung s'a dat de urma unei bande de hoți subșefia ciangăului Szabo András, care de 20 ani jefuia consecutiv casele oamenilor. În urma unui denunț s'a descoperit o magazină plină de mobile și scule furate. Mai mulți ciangăi au fost deținuți. În n-rul popular vom aduce amănunte.

Apropiata retragere a Papei Piu X. Presa franceză arunță, că Papa Piu X are intențiunea să se retragă. Unele ziare comentând știrea, spun că Papa la 1903 pe când era numai cardinal sub numele de Sarto, cu mare greutate a fost înduplecat să primească a fi al s-urmas al Papei Leon XIII. Ziarele descriu apoi fazele prin cari a trecut politica Vaticanului, flascal politice din Franța precum și neînțelegerile cu Spania. Evenimentele acestea l-au convins și mai mult pe actualul șef al bisericii catolice că trebuie să se retragă.

Publicațiune. În senzul §. 3 din statutul pentru ținerea de câni se aduce la cunoștința publică, că consemnarea cânilor pe anul 1910-11, care conține toată dădă și darea preserisă pentru fiecare câne, este gata și e depusă la percepătorul orașeneșc, unde o poate lua în vedere tot publicul. În acest timp se pot prezenta la acest oficiu eventualele recuze în scris în contra consemnării. Totodată se aduce la cunoștința P. T. proprietarilor de câni că mărcile nouă pentru câni, valabile pe anul 1910-11 deja s'au început din partea subșemnatului oficiu a se împărți și cel mult până în 31 August 1910 se pot ridica. Brașov, în 1 August 1910.

Oficiul de dare orașeneșc.

Distincție prea înaltă. Majestatea Sa c. și r. Apostolică a binevoit prea grațios a conferi lui Iulius Meinl jun. casă de import cafea și mare industriaș în Viena, Crucea de cavaler al ordinului Francisc Iosif.

Țigări și țigarete cu foc. Industria tutunului în Germania a păcătuit ministerul de finanțe într'un mod tehnic extrem de ingenios. De azi înainte fumătorii în Germania sunt dispenzați de a cuapăra chibrite. Țigările și țigaretele sunt provăzute la vârf cu o substanță inflamabilă foarte ușor de aprins prin frecare de orice lucru, chiar și pe vreme de vânt. Se zice că țigările nu se resimt de loc de substanța de aprins. Aceste țigări sunt foarte căutate de vânzători, de soldați, precum în genere de toți aceia cari lucrează și se află mai mult în aer liber. Legea chibritelor decizând că sunt supuse taxei numai acele

mărfuri inflamabile, care au o substanță inflamabilă la extremitatea unui bețșor de lemn, pai, ceară, fibre de plantă comprimate și alte materii de aceste, nu poate supune la nici o taxă țigările cu inflamabil, căci țigările nu sunt... bețșoare.

Musică la promenadă. Musica orașului va cânta mâne, Marți, la orele 5½ seara la promenada de sus.

De închiriat peste vară până la Sân-Mihai 3 odăi și o bucătărie sau două odăi în Strada Prundului vis-a-vis de băile românești și în apropierea promeașzii. Amănunte la administrația «Gazetei».

Academia română.

Concursuri pentru premii.

(Urmare și fine.)

Premiile Secțiunii științifice.

15. **Premiul Lazăr**, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: «Animalele domestice din România». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1910.

16. **Premiul Năsturel**, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: Studiul culcușurilor de petrol din Moldova. — Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1910.

17. **Premiul Anastasie Fătu**, de 3000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1911, celei mai bune lucrări scrise în limba română și cuprinzând: «Harta geologică amănunțită a unuia din județele: Suceava, Tulcea sau Mehedinți». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1910.

19. **Premiul Adamachi**, de 5000 lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din anul 1912, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: «Cercetări originale asupra pelagrei în vederea etiologiei și combaterii boalei». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1911.

19. **Premiul Lazăr**, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1913, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: «Starea țărânului român din punctul de vedere antropologic, biologic și patologic». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1912.

20. **Premiul Neuschotz**, de 2000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1913, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: «Cromatica poporului român, adică: modul de a vopsi (boi) țesăturile de lână, mătase, bumbac, etc., precum și pieile, lemnele, casele, ouăle de Paști, sulimanurile sau substanțele alimentare». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1912.

21. **Premiul Năsturel**, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1914, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: «Studiul țințarilor din România, ca propogatori ai malariei, și cercetarea mijloacelor practice pentru stingerea acestei boale». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1913.

22. **Premiul Adamachi**, de 5000 lei, divizibil, se va da, în sesiunea generală din anul, 1915, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: «Studiul chimic al lignitelor indigene și aplicațiunile lor în industrie». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1914.

23. **Premiul Lazăr**, de 5000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1915, celei mai bune lucrări scrise în limba română despre: «Politica agrară a României și înrăurirea ce ea a avut asupra stării economice și sociale a populațiunii rurale». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1914.

VI. Comisiuni speciale.

24. **Marele Premiu militar General Ioan Carp și Maria Carp**, de 7000 lei, se va da, în sesiunea generală din 1912, celei mai bune lucrări scrise în limba română asupra subiectului: «Cum a fost și ce a fost armata pentru națiunea română dela colonizarea Daciei și până la desființarea oștirilor pământene». Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1911.

25. **Premiul Dacia-România**, se va da în sesiunea generală din 1912, celei mai bune lucrări în limba română despre: «Istoria contractului de asigurare și în special a introducerii lui în România. Deosebirea între asigurările cu primă și asi-

gurările mutuale. Avantajele asigurărilor contra daunelor elementare în țările unde agricultura este principalul izvor de bogăție.» Terminul prezentării manuscrisurilor este până la 31 Decembrie 1911.

Petreceri.

«Reuniunea Pompierilor» din Pianul-superior împreună cu «Reuniunea Pompierilor» din Pianul-inferior invită la petrecerea de vară ce se va aranja Duminecă în 7 August st. n. (25 Iulie st. v.) 1910 în grădina școlii, la timp nefavorabil în sala școlii gr. or. din Pianul-superior. Venitul curat e destinat pentru înmulțirea fondului reuniunii de pompieri din ambele comune.

Program: 1. La 1 oră după amiază sosirea pompierilor din Pianul-inferior. 2. La 1½ ore după amiază exercițiu practic cu pompierii din Pianul-superior. 3. La 2 ore după amiază plecarea în mod festiv a ambelor reuniuni la localul de petrecere cu musica pompierilor. 4. La 3 ore după amiază precis începutul dansului. În paușă se va juca de un grup de pompieri «Călușerul» și «Bătuta».

Tinerimea română studiosă din Cohalm și jur invită la producțiunea teatrală urmată de joc, ce o va aranja Duminecă în 25 Iulie st. v. (7 August st. n.) în sala hotelului «Schlosser» din loc. Venitul curat este destinat fondului societății de lectură «Junimea» din Cohalm.

Se va juca: «Un om buclucăș» comedie într-un act de Marc. Michel și Labiche, localisată de Maria Baiulescu și «Sluga la doi stăpâni» comedie în două acte după C. Goldoni, de Z. Barsan. După producție joc.

Inteligența română din Ciachigărbău și jur invită la petrecerea de vară, ce se va aranja Duminecă la 7 August st. n. 1910 în pavilionul de vară din grădina școlii confes. gr. cat din Ciachigărbău în favorul școlii gr. cat.

Pentru Românii din Sibiu. Onoratul public românesc din Sibiu și jur este avizat, că «Gazeta Transilvaniei» se află de vânzare cu numărul în Sibiu la colectura loteriei de clase și vânzare de ziare a d-rei *Hermine Frank*, în strada *Cisnădiei*. Prețul unui Nr. 10 fil.

ULTIME ȘTIRI.

Budapesta, 1 August. Aflu, că prelații noștri în timpul cât vor sta aici până la închiderea ședințelor casei magnaților nu vor trata cu guvernul, dat fiind, că ei ar fi imputernicit pe d-l Dr. Mihai să trateze cu guvernul în numele lor. Cor.

Constanța, 1 August. 650 învățători și învățătoare români au sosit eri aci și s'au dus în fața Porții, unde au făcut o manifestațiune amicală. Marele vizir a primit o deputațiune a excursioniștilor, relevând amicitia cu România.

«Numeri jubilarii de-al «Gazetei» s'au pus din nou în vânzare în librăria Mureșianu, în urma avizului procuraturii din Târgul-Mureșului, prin care ni-se aduce la cunoștință anularea confiscării acestui număr reînapoiindu-ni-se și numerii confiscăți. Prețul unui exemplar 1 cor. 50 fil plus porto.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.
Succesorii.
Redactor respons: Ioan Spudercă.

Wällischhof,

sanatoriu aranjat — după sistemul De Lahmann — cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicale și dietetice; ½ oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzendorf bei Wien.

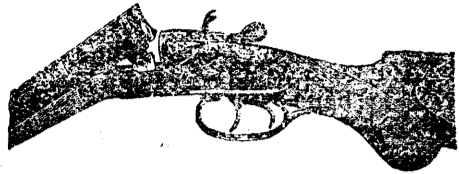
Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

PRIMA FABRICA DE ARME DIN FERLACH

PETER WERNIG

Socitate cu capital limitat, Ferlach, Kärnten.

Recomandă produsele sale recunoscute ca fiind de prima calitate și anume:

Puști de vânatoare și de serviciu, de tot felul, încercate de către autorități. Pistoale și Revolvere dela cele mai simple până la cele mai fine și cu toate prețurile.

Cea mai mare putere de penetrațiune

Condițiuni speciale pentru domnii revanzători și fabricanți de armă. La cerere se expediază Prețul curent ilustrat, gratis și franco.

Specialitate: Singurii fabricanți de puști cu 4 țevi dovedite ca foarte bune. Se fabrică arme după dorință și speciale, se fac REPARAȚIUNI și PREFACERI de tot genul și foarte solid cu prețuri ieftine.

Depou bine asortat cu requisite pentru vânatoare și cu toate obiectele în legătură cu aceasta.

CAUT o calfă în prăvălia mea de băcănie care posedă limba română și magyară. A se adresa la firma *Pompeiu Bolezan*, comerciant, Nagysármás.

„SOMEȘANA”

Institut de Credit și Economii IN DEȘ

Direcțiunea institutului de credit și economii «Someșana» societate pe acții în Deș, prin aceasta publică concurs pentru ocuparea alor două (2) posturi de practicant.

Salar anul 1000 k.

Dela reflectanți se cere:

1. Să dovedească cu atestat că au absolvat o școală superioară comercială cu examen de maturitate.

2. Să posadă pe lângă limba maternă-română, limba maghiară și cea germană.

Cererile au să se înainteze până la 21 August st. nou 1910 la direcțiune.

Postul va trebui ocupat în 1 Septembrie 1910.

Deș, la 28 Iulie 1910.

Direcțiunea.

Aviz!

Direcțiunea institutului de credit și economii «Someșana» societate pe acții în Deș prin aceasta face cunoscut Dlor acționari, că în ședința ținută la 28 l. c. au prelungit termenul de optare pentru acțiunile din comisiunea ultimă tot pe lângă condițiunile «pruspectului de emisiune» dat în Deș la 19 Martie 1910 — până în 1 Octombrie st. n. 1910.

Condițiunile de emisiune fiind foarte favorabile, sunt rugați domnii acționari a se uzua de acel favor și a-și valida dreptul subscriind un număr mai însemnat de acții noi.

Deș, la 28 Iulie st. n. 1910.

Direcțiunea.

Comersant român

cu un venit curat de 600 coroane anual, în etate de 40 ani, bine situat, cu prăvălie frumoasă în oraș, caută consoartă în etate potrivită pentru dânsul, cu o zestre, mai însemnată.

Reflectantele serioase sunt rugate a se adresa la redacția acestei foi sub «Bănățian»

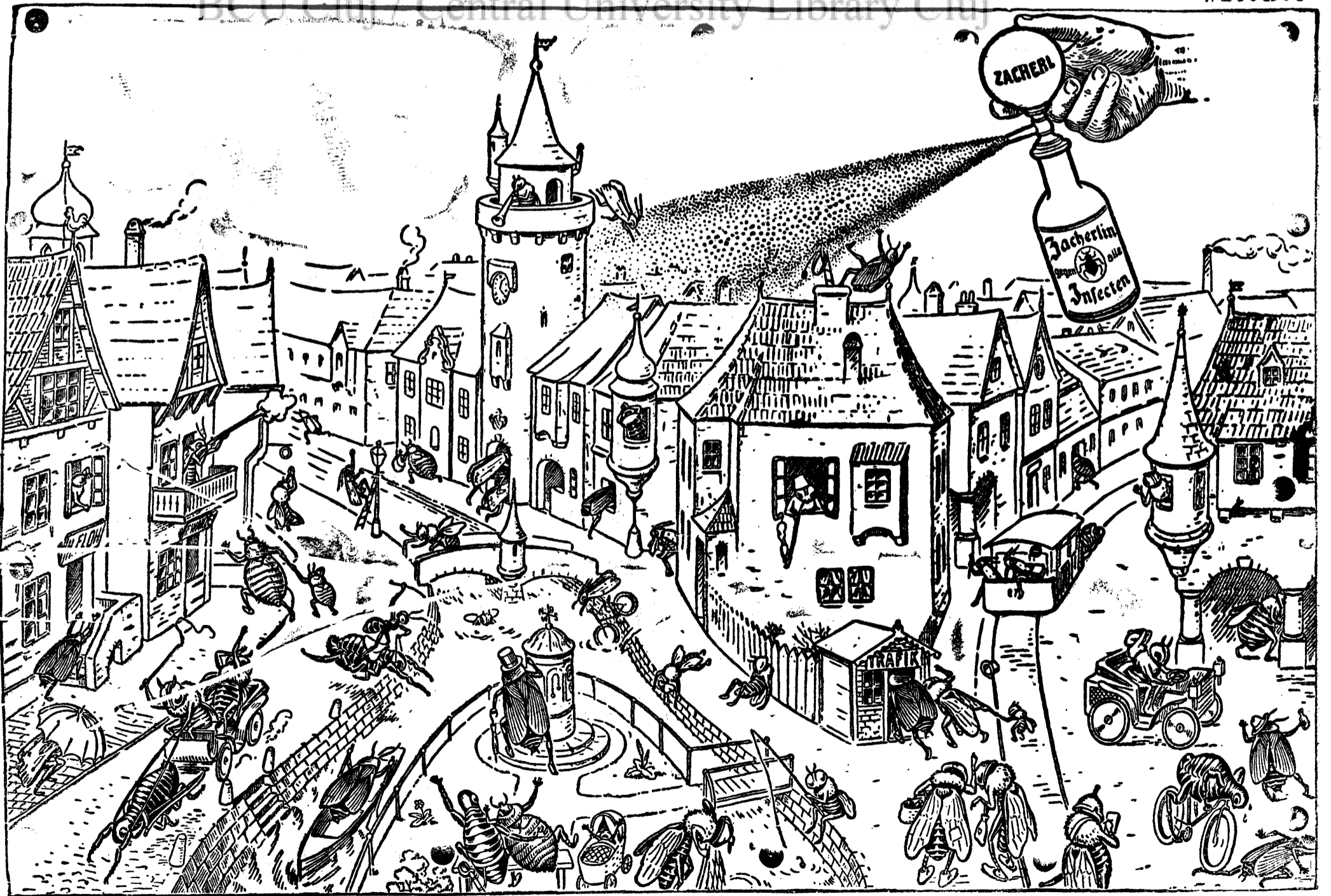
Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

1909 Iulie 4	Activ:	1910 Iulie 3
18 145,418	86934526 Reser. metal. aur 882825961	125 271,305
1.178,362	31210892 „ „ „ „ Frate aur 369887091	1.559 228
52.749,387	Argint și diverse monede	61.023,434
30.499,288	Portofoliu Român și străin.	26.741,204
11.999,924	*Impr. pe efec. publice 107013001	11.999,924
15.093,086	„ „ „ „ in cont-curent 160399041	14 720,535
3.151,121	Efectele Capital. Social	3 107,121
5.975,515	Efectele fondului de rezervă	6.001,378
704,968	Efect. fond. de amort. imob și mater.	713,644
18,865	Imobile	24,445
109.630 790	Mobilier și Mașini de Imprimerie	111.197,646
56 002,139	Cheltueli de Administrațiune	49.406,199
28.277,087	Depozite libere	34.334,050
433.425,947	Conturi curente	446.100,113
	Conturi de valori	
	Pasiv:	
12.000,000	Capital	12.000,000
26.727,618	Fond de rezervă	28.421,362
3.992,572	Fondul amortis. imob. și material	4.248,750
249 760,680	Bilete de Bancă în circulațiune	255.679,590
2.237.648	Profituri și perderi	2.341,543
43 552	Dobânzi și beneficii diverse	31,364
109.630,790	Depozite de retras	111.197,646
29.032.787	Conturi diverse, sold	32.179,858
433.425 947	Scomptul 5% * Dobânda 5 1/2%	446.100,113

Cumpă-ți cartea veselă și hazlie alui Noia-Oardin: „Năzdrăvăniile viteazului Toporâște”

Vânzoala Filisteilor, viclenia Vulpilor Cometul Hăluia, și alte minunăți întâmplare acum, și scrise cu mult haz pe multe pagini pentru popor. Coperta originală reprezentată pe vestitul opșitar în sat la iei, pe când istorisește despre baron Igi și despre — Goliatu lor. ect. ect Călăuză la vânzoala viitoare. Prețul 40 bani (20 cruceri) — Se poate comanda dela librăria A. Muresan Brașov, și dela Administrația Gazetei Transilvane. Vânzătorilor rabatul cuvenit

Onorabilul comerciant ține de a vinde mușterilor săi „ZACHERLIN” cerut de ei, care are efect incomparabil de bun, și nu un alt surogat.

Din nefericire mai existăși alți comercianți!

De aceia avertișim pe amicii veritabilului „Zaherlin” de a băga bine de seamă, să nu li se vândă sticle cu Zacherlin bine imitate, ci să observe ca numele „Zacherlin” să fie puse lepe